

LAISVĖ

Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y. 11417
Telephone: 641-6887
Area Code 212

Entered as second
class matter at the
Post Office of Jama-
ica, N. Y., under the
Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Savaitinis
Jungtinės Valstijos \$12.00
Kanadoje \$15.00
Kitur užsienyje \$15.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 25 centai

PRICE 25 c.

NO. 37

PENKTADIENIS, SPALIO 12, 1984

OZONE PARK, N. Y. 11417

73-IEJI METAI

TARYBINIAI
KOSMONAUTAI SUMUSĖ
PASAULINI ISTVERMĖS
REKORDĄ

Maskva. — Tass agentūra pranešė, kad, sėkmingai atliko savo misiją ir erdvės mokslinėje stotyje išgyvenę 237 dienas, trys kosmonautai sugrįžo į Žemę, nusileisdami netoliese Baikonur erdvės centro. Trejukai: Leonid Kizim, Vladimir Solovjov ir Aleg Atkov erdvės stoties Saliut-7 komplekse atsirado, į ją atskridę erdvėlaiviu Sojuz T-11 vasario 9 d.

Per visą savo buvimo laiką kosmonautai vykdė įvairius tyrimus, atlikdami įvairius astrofizinius, medicininius ir biologinius eksperimentus. Dar paskutinę dieną prieš sugrįžimą į Žemę, jų vadas Solovjov, savo pasikalbėjime su TV korespondentu Maskvoje, papasakojo apie įgulos darbus ir tai, kad jie sugrįžta, netarę erdvės stotiai "sudiev", bet "iki pasi-matymo". Jis paaiškino, kad jis paliko viską parengę būsimiems tos stoties darbuotojams.

Kosmonautus per tą jų buvimo erdvės stotyje laiką aplankė dvi įgulos, kurių tarpe buvo ir Svetlana Savickaja, pirmoji moteris vaikščiojusi erdvėje.

Tass pabrėžė, kad kosmonautai šešis kartus buvo palikę bazę ir erdvėje praleido iš viso 22 val. ir 50 min.

Tai sumušė amerikiečių Slylab-3 įgulos 1973-1974 metais pasiektą 22 val. ir 13 minučių rekordą.

Be to, šie trys kosmonautai taip pat sumušė ir savo kolegų tarybinių kosmonautų Lebedevo ir Berezovojaus pasiektą rekordą. Tiedu 1982 m. erdvės stotyje išbuvo 211 dienų.

Vos tik kosmonautams sugrįžus į Žemę, buvo paskelbta, kad TSRS Aukščiausiosios Tarybos prezidiumas nutarė juos atžymėti skyrę Leninu ordinu ir aukso medaliais ir kad misijos vado Kizimo gimtinei bus pastatytas jam bronzinis paminklas. Kosmonautams taip pat suteikti ir Tarybų Sąjungos didvyrio titulai.

APKALTINO DARBO
SEKRETORIŲ DONOVAN

New York. — Reagano administracijos vienas pagrindinių sekretorių — darbo sekretorius Raymond J. Donovan kartu su kitais dešimties asmenimis Valstijos Aukščiausiojo Teismo Bronxe (viename iš penkių New Yorko rajonų) pripažintas kaltu dėl įvairių machinacijų. Nusikaltimas įvyko dar prieš Donovan'ui tapus darbo sekretoriumi.

Kaltinami ir Donovanovo vadovautosios bendrovės direktoriai už įvairias suktības, kurių rezultate New Yorko miesto Tranzito Istaiga turėjusi milijoninių nuostolių. Donovan pasiėmė atostogų pasirodymui į teismą lapkričio 12 d.

Tai pirmas toks atvejis JAV federalinės valdžios istorijoje, kad ministrų kabineto narys būtų panašiai apkaltintas. Prez. Reagan savo kabineto narį gina, tardamas, kad jis įsitikinęs Donovanovo nekaltumu. Tą patį tvirtina ir pats Donovan.

Vakarų Europoje prasidėjo
rudens taikos akcija

Dalis iš 25 tūkstančių demonstrantų, kurie, susikibę rankomis, nelyginant rėžiu apjuosė JAV bazę Fuldoje (Fed. Vokietijoje), protestuodami dėl JAV ginklavimo eskalacijos ir Fed. Vokietijos dalyvavimo NATO bloko šalių manevruose.

Frankfurt. — Masinės demonstracijos lydi Fed. Vokietijoje vykstančius NATO bloko šalių karinius manevrus, kuriuose dalyvauja apie ketvirtis milijono karių iš septynių valstybių.

Prie susirėmimų su policija prieita prie Fuldos, netoli nuo sienos su Demokratinė Vokietijos Respublika. Policija naudojo asarines dujas prieš demonstrantus, kurie įsiveržė į JAV armijos barakus ir taikos šūkiu apšaukė tankus. Toje pačioje Fuldoje demonstrantai įsiveržė į katedrą, kurioje buvo laikomos pamaldos ryšium su prasidėjusia Fed. Vokietijos katalikų vyskupų konferencija. Jie išklė ir laikė plakatus su užrašais: "Su dievu prieš raketą" ir pan., ligi juos išprašė katedros sargai.

Keliose vietose, kur stovi JAV armija, padaryta įvairių vandalizmo ir sabotažo aktų. Armijos vadas gen. ltn. Robert L. Wetzel kreipėsi į Hesse valstijos valdžią, prašydamas sutramdyti "anarchistus ir kriminalistus", bet susilaukė neigiamo atsakymo. Hesse valdžios pareigūnai tvirtina, kad nieko negali demonstrantams padaryti, nes tai pažeistų jų laisves, jiems garantuojamas konstitucijos.

Tuo tarpu demonstracijos už taiką ir prieš branduolinius ginklus vyksta ir kitose Europos šalyse. Keli tūkstančiai britų demonstravo prie JAV oro pajėgų bazės, esančios Greenham Common. Jie reikė savo opoziciją prieš premjerės Thatcher vyriausybės politiką ir JAV branduolinių raketų dislokavimą. Buvo sužeistų, kai policija užatakavo demonstrantus. Prie tos pačios bazės moterų grupė protestuodama jau kelinti metai, netoliese yra įsikūrusi ir gyvena palapinėse.

Danijoje atsišaukimą į gyventojus išleido 290 visuomeninių ir taikos vienetų apjungianti koalicija, kviesdama dalyvauti akcijos už nusigin-klavimą savaitėje. Visoje šalyje rengiami taikos žygiai, mitingai.

Norvegijos Taikos komitetas Oslo mieste buvo sušau-

Pirmą sykį nuo 1953 m., kada pasibaigė karo veiksmai tarp Šiaurinės ir Pietų Korėjos, šiemet rugsėjo pabaigoje susitiko abi pusės Raudonojo Kryžiaus suvestos. Nuotraukose: Šiaurės Korėjos jūreiviai priima suvenyrus iš Pietų Korėjos Raudonojo Kryžiaus pareigūnų. Šiauriečiai pietiečiams atvežė cemento, skirto atstatyti gyvenamiesiems namams, nukentėjusiems per pastaruosius potvynius.

PREMJERAS TVIRTINA, KAD KORĖJOS
LĖKTUVAS ŠNIPINĖJO AMERIKAI

Athens. — Graikijos premjeras Andreas Papandreu, kalbėdamas savo partijos nariams, esantiems šalies parlamente, nurodė, kad esąs faktas, jog pernai nušautasis Korėjos keleivinis lėktuvas šnipinėjo Amerikos Centrinę Žvalgybą ir tuo tikslu pažeidęs Tarybų Sąjungos teritoriją ir užskridęs ant ten esančių karinių įrengimų.

Jis nepateikė įrodymų, bet pakartojo maždaug tą patį, ką pernai tvirtino ir Tarybų Sąjunga, kai jos kovos lėktuvas pašovė įsiveržėli. Amerika, kaip žinia, tuos tvirtinimus paneigė tada ir dabar neigia.

GUINEA MINI
NEPRIKLAUSOMYBĖ

Conakry. — Pirmą sykį po keturiolikos metų šiemet šalyje paminėta nepriklausomybės diena. Minėjimai buvo uždrausti nuo 1970 metų, kai susektas samokslas prieš prezidentą Ahmed Sekou Toure. Jam mirus šiemet kovo mėnesį, įvyko sėkmingas karškas perversmas. Dabartinis prezidentas Conte savo kalboje, pasakytoje per nepriklausomybės dienos minėjimą, užtikrino, kad karinė valdžia gerbs žmogaus teises ir užtikrins privačią nuosavybę.

Apie premjero kalbą pranešė Graikijos Informacijos ministerija. Pernai Graikija neprišijungė prie savo Vakarų alijantų, kai jie pasmerkė to lėktuvo nušovimą.

Toliau savo kalboje premjeras kaltino Graikijos alijantus už skirtingus standartus. Esą jie uždėję Lenkijai sankcijas už karinio stovio įvedimą 1981 m. gruodžio mėnesį, o nieko nedarę Turkijai ir Čilei, kurios taip pat įvedusios karinį režimą, dar net žiauresni. Ir tai nebuvo padaryta tik todėl, kad Turkija ir Čilė priklauso Vakarų blokui. Premjeras ir klausė, ar Lenkija nukentėjo tik dėl to, kad ji ne tam blokui priklausė, aiškindamas, kad Graikija taip pat nepritarė Lenkijos valdžios veiksams, bet ji pasisakė prieš sankcijų įvedimą.

Premjeras ketina vizituoti Lenkiją spalio 22 d. Jis bus pirmasis NATO blokui priklausančių šalių vyriausybės galvų, lankančių Lenkiją nuo 1981 m. jos įvesto, ir paskui nuimto, karinio stovio. Tas stovis, reikia atsiminti, buvo įvestas dėl kraštą prisilgusios ekonominės netvarkos, prie kurios privėdė tuo metu susikūrusi, dabar jau uždaryta, Solidarnost' unija ir jos iš užsienio remiami kurstytojai.

Nikaragvos vadovas
lankėsi New Yorke

Nikaragvos vadovas Daniel Ortega Saavedra kalba Jungtinėse Tautose.

Jungtinės Tautos. — Spalio 2 d. čia kalbėjo Nikaragvos revoliucinio komiteto koordinatorių Daniel Ortega Saavedrą ir skundėsi, kad JAV planuojančios invaziją prieš jo šalį dar šių metų spalio 15 d. Jis tvirtino, jog ta informacija esanti gauta iš slapto šaltinių ir kad toji invazija ruošinama norint sutrukdyti Nikaragvos rinkimus, numatytus lapkričio 4 dieną.

Jis paaiškino, jog turima žinių, kad Nikaragvos pasieniuose Kostarikoje ir Hondūre Pentagonas ir JAV Centrinė Žvalgyba koncentruoja kariuomenę tai invazijai. Tolimesnėje savo kalboje Ortega nurodė, kad Amerika grasu Nikaragvai ne tik karine, bet ir ekonomine agresija, ir kvietė Amerikos vadus jungtis į bendrą veiklą taikos siekime.

Kalbėtojas priminė, kad Nikaragva pilnai sutinka su Centrinės Amerikos taikos planu, bendromis jėgomis parengta vadinamosios Contadora grupės, kurioje yra Meksika, Panama, Venezuela ir Kolumbija. Nikaragva oficialiai paskelbė, jog ji ta sutartį pasirašys be jokių pataisymų, ir dabar lieka pasisakyti kitoms Centrinės Amerikos vyriausybėms ir pačioms JAV.

Viesėdamas New Yorke, Ortega lankėsi žemutinėje New Yorko dalyje, kur tarptautinė krikščionių organizacija "Habitat for Humanity" savanorių jėgomis atstato apleistus gyvenamuosius namus. Jis pareiškė norą statybą pamatyti, nes ta organizacija yra pasižadėjusi ir pačioje Nikaragvoje pastatyti 100 gyvenamųjų namų Herman Pomares vietovėje. Bendrai ši organizacija pigiais butais aprūpina vargšus 12-oje užsienio šalių ir 26-iose valstijose Amerikoje.

Ortega buvo patenkintas apsilankymu ir apžiūrėjęs viską, pareiškė jį draugiškai sutikusiems New Yorko

miesto ispaniškai kalbančioms gyventojų atstovams, kad "meilė ir draugystė bus stipresnė už naikinimo jėgas". Poetas Allen Ginsburg Nikaragvos vadovą pasveikino Amerikos poetų vardu.

ČILĖS KOMUNISTAI
RYŽTASI KOVOTI

Santiago. — Čilės Komunistų partija, kuri oficialiai krašte yra uždrausta ir veikia nelegaliai, spalio 2 d. viešai paskelbė, kad ji imsis visu priemonių, priimtinių ir nepriimtinių, kovoję prieš Pinochet karinę diktatūrą.

Tos priemonės išimtinės 9 puslapių atsišaukime, kuris išsintintetas kitų opozicijos partijų lyderiams ir išdalin-tas spaudos atstovams.

CHALLENGER SKRIEJA
SU 7 ASTRONAUTAIS

Cape Canaveral. — Perte-penktadienį iš čia pakilo erdvėlaivis "Challenger" su septynių astronautų įgula. Škart įguloje yra dvi moterys: Sally Ride ir Kathryn Sullivan.

Pastaroji įeis į istoriją kaip pirmoji Amerikos moteris, vaikščiojusi erdvėje. Ji iš laivo išeis į erdvę penktąją skridimo dieną. Su ja į erdvę išeis ir astronautas David Lesthma. Jiedu darys eksperimentus, bandydami būdus, kuriais ateities skridimų metu būtų galima pripildyti degalų ir dirbtinius satelitus.

Erdvėlaivio vadu yra Robert Crippen, škart skrendantis į erdvę jau ketvirtąją kartą. Kiti įgulos dalyviai: pilotas Jon McBride, Paul Scully-Power ir Marc Garneau, pirmasis kanadietis erdvės skridime.

Šis skridimas jau trylik-tasis šioje NASA erdvės tyrimo misijoje ir antrasis, kai erdvėlaivis nuplanuotuos Floridoje, tai yra toje pat vietoje, iš kur ir pakilo. Kadangi tiksliai nežinia, kaip skrydis pavyks, atsarginis nuplaniravimas numatomas Ispanijoje ir New Meksikoje.

